

پیام تلویزیونی به مناسبت بیست و دوم بهمن / ۱۳۶۱/۱۱/۱۹

یوم‌الله بیست و دوم بهمن برای ما، هم از این نظر حائز اهمیت است که روز طلوع و ظهور بزرگ‌ترین انقلاب دوران تاریخ ما پس از اسلام است، و هم از این نظر که روز شکوفایی استعدادها ملت ما و بهره‌گیری از زحمات و رنجها و مصائبی است که این ملت در طول انقلاب بزرگ خود و در طول سالهای مبارزه و نهضت متحمل شده است. ما ملت ایران این انقلاب را عید مبارک بزرگ خودمان به‌شمار می‌آوریم. پیش از این انقلاب، ما جامعه‌ای بودیم از اراده‌ی انسانی به‌دور، از اسلام به‌دور، تحت سلطه‌ی بیگانگان، تحت سلطه‌ی مستکبران، وضع مادی ملت ما و وضع معنوی این ملت هر دو بد. انقلاب ما با نام خدا و با طلب مدد و کمک از پروردگار برای پیروزی اسلام و رفع ظلم و ستم آغاز شد و با تحمل مصائبی در طول پانزده سال و بیشتر، به پیروزی رسید.

پیام به مناسبت چهارمین سالروز تشکیل بسیج مستضعفان / ۱۳۶۲/۰۹/۰۴

انقلاب کبیر اسلامی ایران از نخستین روزهای پیروزی با توطئه‌های گسترده و سازمان یافته دشمنان اسلام روبرو گردیده به هر يك از دستاوردهای انقلاب که بنگرید جز با ایثار و مقاومت مردم در برابر کارشکنی‌های مخالفان و معاندان انقلاب بدست نیامده است. و گذار از سنگلاخ معضلات و کارشکنی‌های دشمنان که پیوسته کوشیده‌اند چرخ انقلاب اسلامی را از حرکت و پویندگی و ملت ایران را از رشد و پیشرفت باز دارند تنها با حضور مستمر و آگاهانه‌ی مردم در صحنه‌ی مبارزه و در سایه‌ی رهبری هوشمندانه‌ی امام امت میسر و مقدر گردیده است. عظمت اهداف انقلاب و گستردگی توطئه‌های دشمنان ایجاب میکرد که برای حفظ و صیانت انقلاب اسلامی و مردمی و بمنظور مقابله با دشمنان و معاندان نیرویی از خود مردم فراهم آید تا از انقلاب اسلامی و ارزشها و اهداف آن در برابر تهاجم و توطئه عمال ابرقدرتها دفاع کند.

دیدار زائران و مجاوران بارگاه ملکوتی حضرت علی بن موسی الرضا(ع) با رهبر انقلاب / ۱۳۷۲/۰۱/۰۵

مذاکرات سازش که امروز درباره فلسطین جریان دارد به معنای آن است که فلسطینی‌ها از این پس هیچ حقی را در مورد خانه و زاده‌گاه خود نداشته باشند. فلسطینی‌ها صاحب خانه‌هایی هستند که با زور، دغل‌کاری، تزویر و استفاده از قدرت جهانی و پشتیبانی قدرتهای بزرگ از خانه و کاشانه خود بیرون رانده شده‌اند اما امروز جوانان و کودکان فلسطینی با الهام از بیداری عمومی مسلمانان و درس گرفتن از انقلاب کبیر اسلامی در ایران راه مبارزه را با استفاده از سنگ دنبال می‌کنند. این مبارزه همیشه با سنگ نخواهد بود و آینده، روزه سیاه صهیونیستها را نوید می‌دهد.

دیدار خانواده‌های معظم شهدا و مفقودان و جانبازان و آزادگان آذربایجان شرقی با رهبر انقلاب / ۱۳۷۲/۰۵/۰۵

انقلاب کبیر اسلامی، وقوع جنگ تحمیلی و تهاجم دشمن، ایستادگی مردانه ملت دلاور، تقدیم دهها هزار شهید، جانباز، اسیر و مفقودالثر حادثه‌ای بزرگ و بی‌سابقه در تاریخ اسلام است، لذا ضرورت دارد آنچه که محصول چنین فداکاری بزرگی است قدردانی و نگرانی شود. ما باید در برابر خانواده‌های معظم شهدا، و مفقودان و جانبازان و آزادگان سر تعظیم فرود آورده و آنان را چون چشم خویش عزیز بداریم.

بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان و پرسنل ارتش / ۱۳۷۲/۰۱/۲۴

همین گرایش معنوی و دینی بود که نقطه قوت بعدی را به وجود آورد و آن، انجام یکی از بزرگترین آزمایشهای ملی و قیامهای شجاعانه طول تاریخ، در برهه‌ای حساس از حیات این ملت، یعنی انقلاب کبیر اسلامی ما و ایستادن پای این انقلاب و تشکیل حکومتی براساس این انقلاب بود که همان حکومت هم جمهوری اسلامی ایران است. اینها از برکات همان دین‌باوری است.

دیدار جمع کثیری از ائتلاف مختلف مردم با رهبر انقلاب / ۱۳۷۲/۰۴/۱۶

ملت مسلمان ایران با انقلاب کبیر خود در عصر حاضر به ثمرات بزرگ و محبوب همه انسانها و ماندگار در تاریخ دست یافت که نجات از ننگ تبعیت و وابستگی و اطاعت از قدرتهای خارجی یکی از این دستاوردهاست. امروز دولت اسلامی ایران در تمامی مواضع جهانی خود مستقل است و تصمیمهای مسئولین کشور در تبعیت از عقاید، مصالح و خواست ملت سرفراز و سر بلند ایران اتخاذ می‌شود.

پیام به نشست سالانه‌ی اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان (دفتر تحکیم وحدت) / ۱۳۷۴/۰۲/۰۶

دوران جهاد اکبر یعنی دورانی که شور و هیجان اولیه انقلاب تا حدود زیادی فرو نشسته، ضمنا موفقیت‌هایی هم بدست آمده و چهره راحت زندگی، خود را به بسیاری نشان داده و چرب و شیرین زندگی در دهانهایی مژه کرده است. این، آن دوران خطرناک است. امیرالمومنین(ع) در چنین دورانی بود که به حکومت رسید و لذاست که نهج‌البلاغه بیش از هر چیز دیگر سخن از زهد و بی‌اعتنایی به دنیا دارد و غمگانه باید گفت که حتی «عدل علوی» و «زهد علوی» هم نتوانست موج مخرب دنیاطلبی را در آن دوران مهار کند و در نهایت شد آنچه شد. ما امروز در این دوران از انقلاب کبیر و عظیم و عمیق خود قرار داریم. البته امتیاز ما به صدر اول در دو نکته، مهم است. نخست: وجود تجربه‌ی آن دوران در برابر ما که برای ما صفحه درس آموزنده و هشداردهنده‌ی است که ای بسا خواهد توانست از آن خطرات مانع شود. و نکته دوم: کثرت و تراکم دلهای مومن و آگاه با ایمانهای جوشان و دلهای پاک و در همه جای این کشور بزرگ است.

نامه به آیت‌الله حج شیخ حسین مطهری / ۱۳۷۴/۰۹/۰۹

در انقلاب کبیر اسلامی و حوادث مربوط به آن و از جمله دوران هشت‌ساله‌ی دفاع مقدس نیز اصفهان و مردم فداکار و پیشرو آن، نقش بارز خود را اثبات کردند: علمای اعلام آن با حضور روشننگر خود در همه‌ی صحنه‌ها که مظهر اطاعت از امام راحل عظیم بود، مردم را به حرکت آگاهانه دعوت کردند، و توده‌ی مردم متدین از همه‌ی قشرها با جان و مال و امکانات خود، بیدریغ به کمک اسلام و انقلاب شتافتند.

بیانات در خطبه‌های نماز جمعه / ۱۳۷۴/۱۱/۲۰

من مطلب را این‌طور می‌خواهم آغاز کنم که انقلاب بزرگ اسلامی ایران، حقیقتاً انقلابی استثنایی بود. ما انقلابهای دیگری را، هم در تاریخ خوانده‌ایم و هم در زمان خودمان مشاهده کرده‌ایم. کاش شما مردم عزیزمان با کتابها و نوشته‌های تاریخی، بیشتر انس می‌گرفتید و آنچه را که من می‌خواهم در چند کلمه برایتان عرض کنم، خودتان در کتابها و تفصیل مطالعه می‌کردید که چیزی جای آن را نمی‌گیرد. واقعا این انقلاب با انقلابهای دیگر فرق داشت. این فرق، هم در چگونگی به‌وجود آمدن آن و هم در انگیزه به‌وجود آمدن حرکت مردم دیده می‌شود. از جنبه دوم می‌توانیم آن را مثلا با انقلاب اکثر روسیه که ماجرای هفتاد، هشتاد ساله کمونیستی از بطن آن برخاست، مقایسه کنیم تا ببینید آن انقلاب و شورش مردمی، چطور و با چه شعارهایی به‌وجود آمد. در جریان آن انقلاب چقدر فاجعه آفرینی شد؛ این‌جا چگونه بود. اصلا تفاوت از زمین تا آسمان است. البته این مقایسه با انقلابهایی است که مردمی هستند؛ چون آن انقلاب هم مردمی بود. قبل از آن هم انقلاب کبیر فرانسه بود که اسمش انقلاب است؛ اما در واقع کودتایی نظامی به‌شمار می‌رفت و واقعا فاصله‌اش با انقلاب به قدری است که اصلا نمی‌شود این دو را

با هم مقایسه کرد. انقلاب ما از نظر عظمت، سلامت، طهارت، دوری و اجتناب از گمراهیها و فاجعه آفرینیهای که در شورشهای مردمی همه جا دیده می‌شود و از نظر استمرار و نیز تواناییها و اقتدار و کارهایی که انجام داد، انقلاب عجیبی است.

پیام به کنگره‌ی عظیم حج / ۱۳۷۵/۰۲/۰۴

حج درست و کامل، حج توحیدی، حجتی که منبع عشق به خدا و مومنین و برائت از شیطانها و بتها و مشرکین باشد، رشد همه‌ی مشکلات امت اسلامی را ابتدا متوقف و سپس آن را مرتفع می‌سازد و منشا عزت اسلام و شکوفایی زندگی مسلمین و استقلال و آزادی کشورهای اسلامی از شر اجانب می‌شود. بر پایه‌ی همین درک درست از اهمیت حج بود که پس از پیروزی انقلاب کبیر اسلامی در ایران، مسالهی حج در صدر اقدامات بین‌المللی حکومت جمهوری اسلامی قرار گرفت و دولت کریمه، جنبه‌ی سیاست‌اللهی این فریضه را که مظهر عزت و قدرت حضرت حق است با جنبه‌ی عبادت‌اللهی آن‌که جلوه‌گاه غفران و رحمت ربوبی است، به هم آمیخته، حج امروز را به حج صدر اسلام نزدیک ساخت، و به عنوان نمادی از این همه، مراسم برائت از مشرکین را در حج، بار دیگر زنده کرد و تاکنون با وجود همه‌ی سختگیری‌های سیاسی و شدت عملهای ناشی از انگیزه‌های غیر اسلامی، این وظیفه‌ی اسلامی را دنبال کرده است.

پیام به مناسبت برگزاری نخستین کنگره "راه کر بلا" / ۱۳۷۷/۰۱/۲۴

انقلاب کبیر اسلامی توانست در برابر هجوم بی‌امان فساد و شهوت‌رانی و بیکارگی و عاداتهای زشت به سوی نسل جوان معاصر خود، سدی نفوذناپذیر بسازد. دستهای مرموز، دلهای بدخواهی که تهاجم آن گنداب اخلاقی را به سوی دل و جان جوانان در همه جای گیتی سازماندهی می‌کردند در این حصار تسخیرناپذیر از کار بازماندند و نتیجه همانست که در تاریخ افتخارات ایران در شمار بلندترین قله‌هاست.

بیانات در دیدار جمعی از کارگزاران و معلمان / ۱۳۷۷/۰۲/۰۹

امروز این انقلاب عظیم توفان‌واری که توانست کاههای ظلم را در دنیا بلرزاند - انقلاب کبیر اسلامی ما - در حدی از رشد رسیده که دستگاه استکبار را تا اعماق وجودش به طور جدی به وحشت انداخته است. از اول هم از این انقلاب وحشت داشتند؛ اما خود را تسلا می‌دادند و می‌گفتند این انقلاب باقی نخواهد ماند و از بین خواهد رفت؛ تجربه پشت سر تجربه! اول که انقلاب پیروز شد، می‌گفتند شش ماه بیشتر باقی نمی‌ماند. بعد گفتند دو سال بیشتر باقی نمی‌ماند. بعد که جنگ تحمیلی شروع شد، گفتند جنگ طولی نمی‌کشد که انقلاب را به زانو درمی‌آورد. بعد که هشت سال با همه وجود و از همه طرف، مهاجم به این کشور را کمک کردند، دیدند که ایران اسلامی محکم و استوار مثل کوه ایستاد و مهاجمان را بدون این‌که یک قدم در خاک ایران دستاورد داشته باشند، پس راند و بافتخار مرزهای خودش را مستحکم و استوار نگهداشت.

پیام به مناسبت بزرگداشت روز شهیدان در دهه‌ی فجر انقلاب اسلامی / ۱۳۷۷/۱۱/۱۵

امروز انقلاب کبیر اسلامی و نظام‌والایی که بر بنیانهای مستحکم آن بنا شد، بیست‌ساله یعنی در عنفوان جوانی و بالندگی‌ست. دشمنان اسلام و ایران با همه توطئه‌ها و یورشهای نظامی و اقتصادی و فرهنگی نتوانستند این کلمه‌ی طیبه را از رشد و تکامل باز دارند، و ملت ایران با پیشتازی شهیدان و ایثارگران و رزمندگان خود با تمسک به اسلام و ایمان صادقانه و هوشمندانه توانست دست آورد گرانهای خود را پاسداری کند و به نقطه‌ی ثبات و استحکام برساند.

پیام به ملت ایران به مناسبت بیستین سالگرد انقلاب اسلامی / ۱۳۷۷/۱۱/۲۱

هر ملتی و کشوری در طول زندگانی متمدن خویش، دورانهایی و حوادثی را می‌گذراند که تاثیر آن در سرنوشت تاریخی او، بسی تعیین کننده و ماندگار است و می‌تواند او را به نیکبختی و عزت و اقتدار، یا سیه‌روزی و ذلت و حقارت بکشاند. این حوادث هر چند سالها بطول انجامد در مقایسه با عمر ملتها، در حکم لحظه‌ی زودگذر است، و اگر ملتی که در تنبید چنین حوادثی قرار می‌گیرد از خود اراده و هوشمندی و ایمان و استقامت نشان دهد قله‌های شرف و بهروزی را فتح می‌کند و قدم در جاده‌ی پیشرفت و تعالی می‌گذارد و با هر گرده‌ی دشوار و سنگلاخی مواجه شود از آن عبور می‌کند و خود را به هدف می‌رساند. ولی اگر ضعف و تن‌پروری و دل سپردن به لذت و راحت موقت و ناهوشمندی و بی‌ارادگی و بی‌ایمانی گریبانگیر او شود آینده‌ی خود را تباه می‌کند و دستخوش ذلت و اسارت و وابستگی می‌شود، و همه‌ی سختی‌ها و گرفتاریهای ملل عالم که ناشی از وابستگی و اسارت است پی‌درپی و بتدریج بر او می‌تند و او را دچار بدبختی دنیا و آخرت می‌کند. ملت‌های پیشرو و موفق جهان در همه‌ی دورانها، ملت‌هایی هستند که در یکی از چنین لحظه‌های تاریخی تصمیمی شرافتمندانه و شجاعانه گرفته و سختیهای مجاهدت و پایداری را با شوق و شور، تحمل کرده‌اند و خود را با تلاش و هوشمندی به نقطه‌ی امن و عزت و استقلال رسانده‌اند. ملت بزرگ ایران در انقلاب اسلامی کبیر خود که در چنین روزهایی در سال ۱۳۵۷ به اولین پیروزی تاریخی خود رسید یکی از زیباترین و شگفت‌انگیزترین نمایشها را از اینگونه در صحنه تاریخ اجرا کرد.

بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در همایش آسیب‌شناسی انقلاب / ۱۳۷۷/۱۲/۱۵

انقلاب ما بسیار عظیم و بسیار بالاتر و برتر از تقویمها و تقدیرهای ناظران بین‌المللی است؛ از لحاظ بنیه، بسیار قوی است - من حالا مختصراً عرض خواهم کرد - به همین دلیل است که با وجود این که علیه این انقلاب، تهاجمها و ضربه‌ها و محاصره‌ها، بیش از همه‌ی انقلاب‌هایی که من می‌شناسم بوده، آسیب‌پذیری این انقلاب، از همه‌ی انقلاب‌های بزرگ دنیا بمراتب کمتر بوده است. من یادداشت کرده‌ام که انقلابمان را با سه انقلاب معروف - که کم و بیش شما آقایان می‌شناسید - مقایسه کنم؛ البته غیر از اینها هم مواردی هست، اما این سه انقلاب، مهم است. یکی انقلاب کبیر فرانسه است - از انقلاب‌های دور دست؛ با دویست و خرده‌ی سال فاصله - یکی انقلاب شوروی - در فاصله‌ی تقریباً نزدیک به ما - که یکی از بزرگترین انقلاب‌های قرون اخیر است. یکی هم یک انقلاب اسلامی، یعنی انقلاب الجزایر که حقیقتاً انقلاب بود. آدم نمی‌تواند این کودتاها را که به اسم انقلاب، در افریقا و امریکا لاتین انجام گرفت، واقعا خیلی انقلاب بداند؛ والا من بعضی از این‌جایی که انقلاب کردند - کشورهای افریقای و غیرافریقای، موزامبیک، زیمبابوه، یا آنچه در هند اتفاق افتاد - دیده‌ام؛ اگر بشود اسم آنها را انقلاب گذاشت! ما اینها را از نزدیک مشاهده کردیم؛ هیچ کدام آن چنان خصوصیتی را ندارند که اصلاً بشود آنها را با انقلاب ما مقایسه کرد. اما این سه انقلاب، تا حدودی قابل مقایسه‌اند. البته به نظر من مقایسه‌ی اینها هم یک کار بسیار شیرین علمی است؛ چقدر خوب است که کسانی هم این کار را بکنند! هم علمی، به معنای جامعه‌شناسی است، هم علمی، به معنای تاریخی است.

بیانات در دیدار دانشجویان و دانش‌آموزان بسیجی «طرح ولایت» / ۱۳۷۸/۰۶/۱۲

عزیزان من! این انقلاب، پدیده بسیار عظیمی است. مسالهی این انقلاب، حتی به تشکیل نظام جمهوری اسلامی، محدود نمی‌شود. این انقلاب، تاریخ را عوض کرده و یک راه جدید در مقابل بشر به‌وجود آورده است - چه برسد به ملت‌های اسلامی - این انقلاب، حادثه‌ی بی‌سابقه‌ای است. من یک وقت تاریخ انقلابها را مقایسه‌ای کوتاه کردم - میان این انقلاب و انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ شوروی سابق و انقلاب کبیر فرانسه در سال ۱۷۸۹؛ دویست و چند سال قبل - اینها با هم خیلی تفاوت دارد. اصلاً این انقلاب از نوع آن انقلابها نیست؛ پدیده‌ی عجیبی است. سیاستمداران باهوش صهیونیست دنیا دیده‌ی پاردم ساییده رند، فهمیدند که این

انقلاب، انقلاب عظیمی است و باید با آن مقابله کنند. آنها با این نیت، برنامه‌ریزی می‌کنند. آنها در واقع از این حرکت عظیم در سطح تاریخ واهمه دارند؛ لذا برنامه‌ریزیهای بلند مدت می‌کنند، برای این‌که بتوانند ملت و در درجه‌ی اول جوانان را - که جوانان امروز، در واقع همه‌ی جمعیت فرداست - از این انقلاب، جدا کنند.

خطبه‌های نماز جمعه تهران + ترجمه خطبه عربی / ۱۳۸۹/۱۱/۱۵

قیام ملت مسلمان مصر، يك حرکت اسلامی و آزادیخواهانه است. من بنام ملت و دولت انقلابی ایران به شما ملت مصر و ملت تونس درود می‌فرستم و پیروزی کامل شما را از خداوند عزیز مسألت می‌کنم. من به شما و قیامتان افتخار می‌کنم. شك نیست که قیام ملت‌ها، بسته به اقتضانات جغرافیائی و تاریخی و سیاسی و فرهنگی، در هر کشوری دارای مختصات منحصره‌فرداست و نمیتوان چیزی را که در انقلاب کبیر اسلامی در ۳۰ سال پیش در ایران واقع شد، عینا در مصر یا تونس یا هر کشور دیگر اسلامی انتظار داشت، لیکن مشترکاتی هم وجود دارد که در آنها، تجربیات هر ملتی می‌تواند برای ملت‌های دیگر به کار آید.

خطبه‌های نماز جمعه تهران + ترجمه خطبه عربی / ۱۳۸۹/۱۱/۱۵

قیام ملت مسلمان مصر، يك حرکت اسلامی و آزادیخواهانه است. من بنام ملت و دولت انقلابی ایران به شما ملت مصر و ملت تونس درود می‌فرستم و پیروزی کامل شما را از خداوند عزیز مسألت می‌کنم. من به شما و قیامتان افتخار می‌کنم. شك نیست که قیام ملت‌ها، بسته به اقتضانات جغرافیائی و تاریخی و سیاسی و فرهنگی، در هر کشوری دارای مختصات منحصره‌فرداست و نمیتوان چیزی را که در انقلاب کبیر اسلامی در ۳۰ سال پیش در ایران واقع شد، عینا در مصر یا تونس یا هر کشور دیگر اسلامی انتظار داشت، لیکن مشترکاتی هم وجود دارد که در آنها، تجربیات هر ملتی می‌تواند برای ملت‌های دیگر به کار آید.

بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان / ۱۳۹۰/۰۵/۱۹

در تحولاتی که در طول دو سه قرن اخیر، که قرن انقلابی بزرگ است، اتفاق افتاده، هرچه من نگاه کردم - حالا شما مطالعه کنید، شاید مواردی را شما پیدا کنید - موردی را پیدا نکردم که مثل انقلاب اسلامی، تحولی که در دوره‌ی اول پدید آمد، در دوره‌های بعد یا دهه‌های بعد، با همان شکل، با همان هدف‌ها، به سوی همان آرمان‌ها و با همان جهتگیری‌ها ادامه پیدا کند. یا اصلا ادامه پیدا نکرده، مثل انقلاب شوروی؛ یا ادامه پیدا کرده، منتها با يك فترتی، با يك فاصله‌ی طولانی زمانی، همراه با مرارت‌ها و سختی‌های فراوان، مثل انقلاب کبیر فرانسه، مثل استقلال آمریکا؛ حالا تعبیر کنیم به انقلاب یا هرچه. آن اهداف اولیه در نهایت به يك شکلی تأمین شد، اما با زحمات زیاد و با يك فاصله‌ی طولانی. مثلا در همین انقلاب کبیر فرانسه، «کبیر» که می‌گویند، به خاطر این است که بعد از این انقلاب، دو سه تا انقلاب دیگر در طول پنجاه شصت سال در فرانسه اتفاق افتاد؛ منتها آن انقلاب اول، انقلاب مهمتر و موثرتری بود که در سال ۱۷۸۹ - برای اینکه یادتان بماند: هزار، بعد هفت، هشت، نه! این، سال انقلاب کبیر فرانسه است - علیه حکومت سلطنتی فرانسه به وقوع پیوست؛ یعنی همین کاری که در ایران انجام گرفت. البته آن خانواده‌ی سلطنتی که آن وقت در فرانسه حکومت می‌کردند، خیلی ریشه‌دارتر و مقتدرتر بودند از این خانواده‌ی پیرزی پهلوی ما! خانواده‌ی بوربن‌ها بودند، چند صد سال بود که اینها بر فرانسه حکومت می‌کردند، در میانشان پادشاهان بسیار مقتدری از همین سلسله وجود داشتند. این انقلاب در این سالی که گفتم - ۱۷۸۹ میلادی - اتفاق افتاد.

بیانات در اجلاس بین‌المللی بیداری اسلامی / ۱۳۹۰/۰۶/۲۶

ماجرای انقلاب کبیر اسلامی در ایران که در آن به تعبیر امام خمینی عظیم، خون بر شمشیر پیروز شد و تشکیل نظام ماندگار و مقتدر و شجاع و پیش‌رونده‌ی جمهوری اسلامی و تأثیر آن در بیداری اسلامی امروز، نیز خود داستان مفصل و در خور بحث و تحقیقی است که یقینا فصل مشبعی در تحلیل و تاریخ‌نگاری وضعیت کنونی دنیای اسلام را به خود اختصاص خواهد داد.

بیانات در کنفرانس حمایت از انتفاضه فلسطین / ۱۳۹۰/۰۷/۰۹

با آشکار شدن ناتوانی دولتهای عرب همسایه با فلسطین، بتدریج هسته‌های مقاومت سازمان‌یافته در قالب گروه‌های مسلح فلسطینی شکل گرفت و پس از چندی از گرد آمدن آنها، «سازمان آزادیبخش فلسطین» تشکیل یافت. این برق امیدی بود که خوش درخشید، ولی طولی نکشید که خاموش شد. این ناکامی را میتوان به علل متعددی منسوب کرد، ولی علت اساسی، دوری آنان از مردم و از عقیده و ایمان اسلامی آنان بود. ایدئولوژی چپ و یا صرفا احساسات ناسیونالیستی، آن چیزی نبود که مسئله‌ی پیچیده و دشوار فلسطین به آن نیاز داشت. آنچه میتوانست ملتی را به میدان مقاومت وارد کند و نیروئی شکست‌ناپذیر از آنان فراهم آورد، اسلام و جهاد و شهادت بود. آنها این را بدرستی درک نکردند. من در ماه‌های اول انقلاب کبیر اسلامی که سران سازمان آزادیبخش روحیه‌ی تازه‌ی یافته و به تهران مکررا آمد و شد می‌کردند، از یکی از ارکان آن سازمان ۶۷ رسیدم؛ چرا پرچم اسلام را در مبارزه‌ی بحق خود بلند نمیکنید؟ پاسخ او این بود که در میان ما، بعضی هم مسیحی‌اند. این شخص بعدها در يك کشور عربی به دست صهیونیستها ترور و کشته شد و ان‌شالله مشمول مغفرت الهی قرار گرفته باشد؛ ولی این استدلال او ناقص و نارسا بود. به گمان من، يك مبارز مسیحی مومن در کنار يك جمع مجاهد فداکاری که خالصانه، با ایمان به خدا و قیامت و با امید به کمک الهی می‌جنگد و از حمایت مادی و معنوی مردمش برخوردار است، انگیزه‌ی بیشتری برای مبارزه می‌یابد تا در کنار گروه بی‌ایمان و متکی به احساسات ناپایدار و دور از پشتیبانی وفادارانه‌ی مردمی.

بیانات در مراسم سالگرد رحلت امام خمینی(ره) / ۱۳۹۱/۰۳/۱۲

ما ایرانی‌ها در طول تاریخ طولانی خودمان دورانهای متفاوتی را گذرانده‌ایم؛ عزت هم داشتیم، ذلت هم داشتیم؛ اما در این دوران طولانی دویست ساله‌ی منتهی به انقلاب، ما يك دوران سخت تاریک ذلت را گذرانیدیم. خیلی‌ها از تاریخ بی‌خبرند، و خیلی‌ها تاریخ را سرسری نگاه میکنند. باید در تاریخ تعمق کرد، از تاریخ درس گرفت. ما در این دویست سال، يك دوران تاریک ذلت را از سر گذرانیدیم. نشانه‌های این ذلت، زیاد است. ما در تمام این دوران، در حوزه‌ی سیاست، يك ملت منزوی بودیم؛ در فعل و انفعالات منطقه‌ی خودمان - چه برسد به فعل و انفعالات جهان - هیچ تأثیری نداشتیم. در این دوران دویست ساله، استعمار به وجود آمد. دولتهای مستعمر از اقصی نقاط عالم به منطقه‌ی ما آمدند؛ کشورهای را گرفتند، ملت‌هایی را اسیر کردند، منابع ثروت ملت‌ها را غارت کردند. در این دویست سال، دولت ایران و ملت ایران، بی‌خبر و غافل، به حوادث نگاه میکردند؛ حتی شاید از حوادث مطلع هم نمیشدند، چه برسد به اینکه بخواهند در آن حوادث دخالت کنند و تأثیر بگذارند. در حوزه‌ی اقتصاد، وضع ما روزه‌روز به طرف انحطاط بیشتر حرکت میکرد. در حوزه‌ی علم و فناوری، بکلی عقب‌مانده بودیم؛ هیچ دستاورد علمی‌ای که قابل توجه و قابل عرضه باشد، در مقابله با حرکت عظیم علمی در دنیا نداشتیم. در سیاست داخلی خودمان، دستخوش سیاست‌های بیگانگان بودیم. استعمارگرها، قدرتهای مسلط دنیا، بر روی حکومت‌های ما اثر می‌گذاشتند؛ آنها را به این طرف و آن طرف میکشاندند، به آنها تحمیل میکردند، از آنها کار میکشیدند؛ و دولتهای ما، پادشاهان ما، قدرتهای مسلط ما، هیچ عکس‌العمل شایسته‌ی انسانی افتخارآمیزی از خودشان نشان نمیدادند. حتی در زمینه‌ی حفظ تمامیت ارضی کشور، حفظ حاکمیت دولتها، ضعف خجالت‌آوری را در این دوران دویست ساله مشاهده و تجربه کردیم. در همین دوران دویست ساله است که معاهده‌ی ذلت‌نازکمانچای و قبل از آن، معاهده‌ی گلستان اتفاق افتاد؛ هفده شهر قفقاز را از ایران جدا کردند. در همین دوران دویست ساله بود که آمدند بوشهر ما را اشغال کردند، بدون کمترین مقاومتی از سوی دولت و دولتی‌ها. در همین دوران بود که يك دولت بیگانه آمد در قزوین اردوی نظامی زد و دولت مرکزی تهران را تهدید کرد که باید فلان کار را بکنید، فلان اقدام را بکنید، فلان کس را بیرون کنید، والا به تهران حمله میکنند. یعنی تا قزوین جلو آمدند، تهران را تهدید کردند، دولت مرکزی در تهران به خود میلرزیدند. اگر شخصیت‌های نادری در این میان نبودند، قطعا تسلیم اولتیماتوم آن دولت بیگانه میشدند. در همین دوران بود که دولت انگلیس آمد حکومت پهلوی‌ها را در ایران به

وجود آورد؛ رضاخان را انتخاب کردند، از يك مركز فرودستی او را بالا کشیدند، به سلطنت کشور رسانند و سلطنت او را در کشور به صورت يك قانون درآوردند و همه‌ی امور را به دست او دادند و او هم در مشیت خودشان و در اختیار خودشان بود. در همین دوران بود که قرارداد ننگین ۱۲۹۹ - ۱۹۱۹ میلادی - اتفاق افتاد؛ که بر طبق این قرارداد، اقتصاد کشور به دست بیگانه می‌افتاد و سیاست کشور و اقتصاد کشور یکبارہ در اختیار دشمنان ایران قرار میگرفت. در همین دوران بود که رئیس سه کشور - که متحدین جنگ بودند - به تهران آمدند و بدون اینکه از دولت اجازه بگیرند، بدون اینکه به دولت مرکزی کمترین اعتنائی بکنند، در اینجا جلسه تشکیل دادند. روزولت، چرچیل و استالین به میل خودشان به تهران آمدند و جلسه تشکیل دادند؛ نه از کسی اجازه گرفتند، نه گذرنامه‌ای نشان دادند. محمدرضا که آن روز پادشاه ایران بود، مورد اعتنائی اینها قرار نگرفت؛ آنها به دیدن او نرفتند، او به دیدن آنها رفت؛ وارد اتاق شد، برایش بلند نشدند، اعتنا نکردند! ببینید ذلت يك دولت مرکزی که سرریز میشود بر روی مردم، تا کجاها منتهی میشود؟ این، حقیقت ذلت يك حکومت و يك ملت است. این، مال دوران دویست ساله‌ی ماست. البته در این میان، استثنائاتی وجود داشت: مثلاً يك امیرکبیری سه سال بر سر کار آمد. یا فتوای میرزای بزرگ شیرازی توانست قضیه‌ی تنباکو را فیصله بدهد. یا علما در قضیه‌ی مشروطیت دخالت کردند. یا نهضت ملی شدن نفت در يك دوره‌ای به راه افتاد. همه‌ی اینها کارهای کوتاه‌مدت، موقت و بعضاً بکلی ناکام بود؛ اما روال کلی، حرکت کلی، حرکت ذلت بود که بر این ملت بزرگ، بر این ملت تاریخ‌ساز، بر این ملت دارای موارث عظیم تاریخی تحمیل شده بود.

انقلاب کبیر اسلامی بکلی جهت را عوض کرد و ورق را برگرداند. همت امام - که رهبر این انقلاب و زمامدار این انقلاب و پیشوای این انقلاب بود - بر این گماشته شد که روح عزت ملی را در این مردم احیا کند؛ عزت آنها را به آنها برگرداند. امام بزرگوار فرهنگ «ما میتوانیم» را به دهان مردم انداخت و در دل آنها جایگزین کرد؛ این همان فرهنگ قرآنی است که فرمود: «و لا تهنوا و لا تحزنوا و انتم الاعلون ان کنتم مومنین» (۶) خود ایمان به معنای علو است. ایمان وسیله‌ی علو مادی است، اما فقط این نیست؛ نفس ایمان علوآور است، عزت‌آور است، يك ملت را رشد میدهد. خود امام جلو افتاد، رهبری کرد، آن وقت انگیزه‌ها در مردم بیدار شد، همتها در مردم بیدار شد، استعدادها جوشیدن گرفت؛ و عمل مردم، حضور مردم در صحنه، زمینه‌ی جلب رحمت الهی شد. این، نکته‌ی بسیار عظیمی است. رحمت الهی گسترده است؛ اما تا انسان ظرف خود را آماده نکند، این باران رحمت گیر او نمی‌آید. ملت ما به صحنه آمد، خود را در وسط میدان قرار داد، این شد زمینه‌ی رحمت الهی و هدایت الهی؛ هدایت الهی شامل حال او شد، رحمت الهی شامل حال او شد، حرکت بی‌وقفه آغاز شد؛ حرکت به سمت عزت، حرکت رو به جلو، حرکت عزت‌آفرین؛ البته گاهی کند، گاهی تند، اما بدون وقفه و تعطیل.

□